

12/2

Ethiek Samenvatting H1

- Consequentialisme is best te verenigen met Deontologie.
- Conventionalisme en contracttheorie.
- Radicale contracttheorie → fundamenteel consequentiaalistisch (Gauthier)
- Radicale conventionalisme → er is maar één vorm van rationaliteit, dat is instrumentele rationaliteit.

Beide theorieën gaan over het collectief handelen.

→ Speltheorie.

- ~~Consequentialisme~~ ^{conventionalisme} → norm of regel. → plichtleer.
plicht is de zin van: legitieme verwachting van een ander aan verplichtingen. Dus een sociale relatie.
De uitwerking leidt tot een contracttheorie.
- Het gaat om de afstemming van dit sociale gedrag.
- Interdependentie: de situatie weergegeven in een matrix van de speltheorie.
- Coördinatie probleem: op het zelfde punt binnen de matrix uit komen. Schelling: salience / prominentie → hogere orde verwachting (een punt dat opvalt).
- Lewis → het ontstaan van conventies. Als bij toeval iets een keer heeft gewerkt in dat punt salient.
- Conventionalisme: iedereen heeft redenen om zich naar de verwachting te voegen. Zo wordt het steeds weer bevestigd → een conventie houdt zichzelf in stand.

- In een speltheorie zijn de spelers op de hoogte van:
 - identiteit van de spelers
 - keuzemogelijkheden en uitkomsten
 - common knowledge en kennis over elkaars voorkeuren.

- Instrumentele rationaliteit is het uitgangspunt

- Nash evenwicht: geen van de spelers had gezien de keuze van de ander een betere keuze kunnen ~~gaan~~ maken.
(Coördinatieprobleem heeft meerdere Nash evenwichten).

- Coöperatieve deugd: samenwerken ten behoeve van de hoogste uitkomst. We vertrouwen op de ander,

- petitio principe: Men gaat er van uit dat er een oplossing is.

- collectieve goederen $\rightarrow$ PD/DG.

- Normen en regel in speltheorieën:

CP, KS en DG.

normen en regel als wederzijdse verplichting.
Waarom houden we ons er aan?

- Het is (instrumenteel) rationeel hier aan mee te werken, omdat je doelen / hypothetisch imperatief kan vermaximaliseren.

- Vanuit 'plicht' / categorisch imperatief.

Dit verplicht ook tot meewerken als zonder dat de ander dat ook doet.

- Coöperatieve deugd: fairness en betrouwbaarheid

Dere deugden zijn niet los te maken van plichtsethiek.
Daarnaast hebben ze een terugkykend karakter

→ Ethiek samenvatting H2

Strategische interactie: Men weet van elkaar dat het handelen van anderen vanzelf bepalend is voor goede resultaten. Ze weten dat ze dit allebei weten etc.
Alle betrokkenen hebben een eigen waardering voor de uitkomsten.

- aanvulling op conventie: deze selecteert maar één ~~is~~ opkleevenricht.
(precedent → bijzondere vorm van natie).

Hobbes

natuurtoestand: (eenzaam, armoedig, bruut, ongelijk en kort).

Strijd van allen tegen allen:

- iedereen is gelijk/welbaar
- er is schaarste
- er heerst onderlinge wantrouwen
- eersucht.

Geen moraal, geen eigendom, geen conventies, iedereen heeft recht op alles.

Gelukkig is de mens een rationeel wezen. De natuurwet maakt ons bereid (als iedereen bereid is dit te doen) om ons natuurrecht een te leggen voor vrede, om zo de overlevingskans te vergroten. Contracttheorie wordt bevestigd.

De mens is ook een passieel wezen, gericht op de korte termijn.
Ze beseffen zich dat er iemand moet zijn die dwangzone samenwerking moet beschermen.

Ze keren er voor om onderling een contract te sluiten en hun natuurlijk recht over te dragen aan de soeverein. Dit is de enige manier om commonwealth te garanderen. De soeverein sluit geen contract. Hij blijft in de natuurtoestand.

Er blijft één recht bestaan: zelfverdediging. De commonwealth mag niet slechter dan de natuurtoestand zijn.

- Kritiek op Hobbes:

- Wie bepaalt of de soeverein het zelfbehoud van burgers voldoende wacht neemt / beschermt?

Dat is de burger zelf. Als overlevingsmachine kan men dit recht niet afstaan.

- John Locke.

Locke gaat er van uit dat mensen natuurlijke rechten hebben. De instemming van de burgers, volgt uit de geldigheid van de regels. Hij gaat uit van overvloed, i.p.v. schaarste. (Leven van wat de natuur opbrengt.) Rover is verboden, arbeid schept eigendom. Hier wordt een einde aan gemaakt met de komst van geld. Hier ontstaat schaarste en begint een conflict.

Schaarste ontstaat door arbeidsdeling en ruilhandel (de mogelijkheid van converteerbare zakenwerken), zo ontstaan 'natuur juridische' conflicten.

Het is niet meer duidelijk wie door arbeid recht heeft op het product. Dit vraagt om een besliser. Locke's ~~st~~ sociale contract kent een overheid die recht spreekt en uit voert.

De enige opdracht aan de overheid is het realiseren van het natuurrecht in de samenleving. Treedt de overheid hier buiten, dan hebben de burgers het recht de regering te vervangen.

- Gauthier

moraliteit is te herleiden tot instrumentele rationaliteit.

(h PD bouwt men een imago op van betrouwbaar en consequent qua straffen waardoor men waardig is om mee samen te werken).

Problemen:

- Hoe kan dat met een groep spelers? Je kan elkaar niet kennen en bijna geen reputatie opbouwen.
- Backwards induction (Wat doe je met het laatste spel). Er is geen rationale grondslag meer te vinden voor coöpereren.

- Argumentatie samengevat:

- We nemen de dispositie in om te coöpereren met mensen met de zelfde dispositie. Dit leidt tot samenwerking. Door beide partijen wordt deze dispositie herkend. Deze dispositie levert dus voordeel op, het is dus rationeel zo'n dispositie aan te nemen. De rationaliteit van coöperatie berust op de rationaliteit van de dispositie.

critiek:

- Hoe herken je een dispositie?
- Hoe kiezen we een dispositie? Bepalen we de reactiepatronen bewust tot stand?
- Samenhang tussen beslissing en dispositie.

Volgens Gauthier zijn disposities intenties of voornemens.
Dus men kijkt bij het nemen van een beslissing
vooruit naar wat de verwachting is van het handelen,
maar ook terug naar de intentie.

- Kunnen wij ons iets voornemen als het uitvoeren op
het moment zelf geen nut meer heeft?

Gauthier is de praatlijk:

Iedereen zou zich op deze manier naar hunnen leggen
bij de regels om samenwerking en publieke goederen
(bv. veiligheid) mogelijk te maken.

- Rawls.

~~Gauthier~~ Voorgaande theorieën leveren wat op voor mensen
die iets waandevoels hebben en zo kunnen onderhandelen.
Die mensen die dat niet hebben, hebben een probleem.
Die zijn afhankelijk van compassie (niet verplicht
in Hobbes en Gauthier)

Rawls gaat ervanuit dat compassie wel tot de kern
van de moraal behoort en dat de samenwerking
onpartijdig moet worden ingericht.
De rechtvaardige maatschappij is de maatschappij
waarmee je in zou stemmen zonder te weten wat je
eigen plaats is. (Sluier van onwetendheid)

In detail: instituties moeten zich beperken tot
het verdelen van primaire goederen en de klassieke liberale
rechten. Ongelijkheid mag alleen in voordeel van de
minstbedeelde.

Ethiek samenvatting H3

Meta ethiek: geen normatieve vragen of theorieën, maar vragen over normatieve discussie (breder dan morele discussie).

- Ken theorie van de ethiek.

- Semantiek van de ethiek (taalkundige betekenis van de zin en verhouding met de werkelijkheid).

- Meta fysica.

- Rationalisme: de reden geeft ons inzicht in bepaalde standpunten.

- sentimentalisme (Hume):

Argumenten tegen rationalisme (v. Hume):

- morele oordelen motiveeren. Als iemand zijn eigen oordeel niet volgt is dat zwakte. Deze opvatting heet internalisme.

- Kennis wordt door de reden gegeven en is neutraal, kennis motiveert niet. Een moreel oordeel drukt passie uit.

- Je kunt geen 'ought' uit 'is' afleiden. Als iets het geval is, kan je nog niet afleiden dat het moet. Normatieve uitspraken zijn geen 'is' dus hoeven geen 'fit' met de wereld te hebben.

Het morele oordeel beruht niet op reden, maar op het sentiment. Het gaat om primaire karakter eigenschappen.

- Morele eigenschappen zijn secundaire eigenschappen. Ze beruhten op wat een stand van zaken is om op te roepen door passies die we hebben.

tegenargument (v. Price): We noemen iets goed, omdat we denken dat het goed is, niet omdat we het goed heeten.

Moore

- De taak van de ethiek is vaststellen wat goed is, in de zin van de definitie van de eigenschap goed. Zijn stelling is dat goed ondefinieerbaar is.

Het vergelijk met geel. Je kunt het niet identificeren aan de hand van specifieke eigenschappen.

Open question argument: een stelling onbuigen tot een vraag. Mensen die antwoorden begaan de fout van 'naturalistische drogredes'.

Goed staat dan gelijk aan geel of goed is helemaal geen eigenschap.

Hij is het met Hume eens over dat normatieve niet af te leiden valt uit feiten. → intuïtionist

Prichard: Moraal is een onmiddelyk inzicht.

Als mensen van mening verschillen is dat omdat het inzicht bij de een beter ontwikkeld is dan bij de ander.

- Gine: Het is willekeurig welke relatie je synthetisch of analytisch noemt. Hier is de vraag niet langer open.

Bij Moore eindigt dit in een welles niet discussie. "Kijk beter, als je het nog niet ziet ben je blind".

- ① Ross

Goed is complexer dan goed. Goed kent de eigenschap 'supervenience'. 'iets is alleen goed omdat het andere eigenschappen heeft'.

kenmerken van supervenience:

- 1) Twee standen-van-zaken kunnen qua eigenschappen het zelfde zijn, maar toch kan de ene goed zijn en de ander niet.
- 2) Als een ding al die eigenschappen heeft implicerend het niet logisch dat het goed is.

NB. Moore: consequentiaalist.

Ross, Prichard, Price: deontologen.

Emotivisme: Ayer.

- Waarde oordelen lijken synthetisch, maar zijn niet verifieerbaar. (Weren Kris)

→ ze zijn zinloos, maar dat is geen probleem want ze claimen niet waar of onwaar te zijn.

Doel van waarde oordelen: een emotie uitdrukken en een soortgelijke emotie op te wekken.

~~Hume~~ Hume zei dat dit

'Het is goed' is voor Hume 'ik tref my zelf in een gevoel van goedkeuring van ten opzichte van het'.

Dit kan wel waar of onwaar zijn. Ayer zei dat dit niet gaat over het aantreffen van goedkeuring en het logisch beschrijven, maar om het uit te drukken. (Boelhorst)

Hieruit blijkt dat ethische discussie niet mogelijk is. Dit is alleen maar een poging de ander jouw gevoel te laten overnemen.

- Emotivisme loodt het volgende op:

1) Supervenience verklaring: als je een positief gevoel hebt tegenover iets, moet je dat ook hebben tegenover iets anders met de zelfde eigenschappen het zelfde gevoel hebben. Maar uit die eigenschappen volgt niet het positieve gevoel.

2) Er is geen probleem met het verklaren van de motiverende kracht van ~~een~~ normativiteit.

Waarneem van een feit is niet genoeg, men moet door passie worden geleid. Die passies worden in normatieve uitspraken uitgedrukt.

Kritiek:

Hoe hangen uitspraken en belevenissen samen?

Universeel prescriptivisme: Richard Hare

- Houdt vast aan de stelling dat normatieve uitspraken geen aanspraak maken op waarheid

Goed als conventionele illocutionaire betekenis:

Goed gebruik je als aanbeveling, aan de hand van descriptieve kenmerken van het ding. Het doet bepaald wat de goede eigenschappen zijn.

? 'inverted comma sense' van 'goed': eigenschappen die een ding in het oog van een bepaald doel aan te bevelen zijn

- 1111
- Ought zinnen horen bij prescripties. Het verschil tussen descripties en prescriptisch is dat descriptisch een waarheidsclaim. Ze drukken uit dat je geloofd dat iets het geval is. Prescriptisch drukken d.i.t een wil uit. (Dus niet een gevoel!)

Er zijn verschillende soorten imperatieven:

- singulier: 'doe het naom open' → je drukt een wil uit in dit ene geval.
~~omvattend~~
~~baan~~ ~~wanneer je drukt een wil uit, maar erheft ook een principe~~
~~waartoe dan weer een singuliere afgeleid wordt~~
- universeel: een prescriptie in gevallen binnen een bepaalde klasse.
- universeelbare: combinatie van beide.

Hare is een internalist. Een ought-uitspraak is motiveert omdat je als die omstandigheden plaats vinden je ook de wil moet hebben dat te doen. Anders ben je niet oprecht.

Door dit ought-principe kan je de prescriptie ontkenen, ~~of~~ is er weer ruimte voor discussie.

Dit kan ook dank zij de universeelbaarheid.

Een meningsverschil is uiteindelijk onbeslechtbaar.

Als iemand na orden zoel toch bij zijn implicaties blijft is het een kwestie van 'wil'.

(Spreekensrelatieve) De prescriptie is hier een advies. S.R. heeft geen oog voor gedeelde moraal.

Ethiek samenvatting H4

Meta ethiek:

- De overtuiging dat onze normatieve theorie juist is.
- De praktische kracht van normatieve uitspraken.

- Cognitivisten: geloven in de mogelijkheid dat een opvatting juist of verkeerd is. → geloof in waarheidswaarde (moreel oordeel aan de hand van hoe jij of de wereld in elkaar zit)

- Non-cognitivisten: Er is geen verdeling van juist of onjuist.

Ethiek kent geen waarheidswaarde. Je kan het best hebben over normatieve stellingen, maar je kunt niet over waar of onwaar spreken.
(moreel oordeel is een verlangen of emotie).

Cognitivismus: Error theorie.

- Een error eticus zegt dat we oordelen op basis van overtuiging, maar dat die oordelen altijd onjuist zijn. Moreel oordelen is een vergissing.

Argumenten van Moore:

- Er zijn zo veel verschillende morele uitspraken, dat het niet mogelijk is dat er 1 waar is. (from reality)
- From queerness: Er is volgens andere cognitivisten iets dat ~~morele~~ morele kracht bezit, maar dit iets heeft een eigenschap die niet in de wereld te vinden is. (eigenschap v. prescriptie). Daarnaast is het vreemd dat we weet hebben van deze eigenschap. I.e.t. normale eigenschappen is deze eigenschap niet waarneembaar. Dat is queer.

Cognitivism: Subjectivisme, constructivisme en realisme

- Alle drie geloven ze in dat morele oordelen soms waar zijn. Subjectivisten en constructivisten geloven alleen niet dat deze geestonafhankelijk zijn. Het goed of niet zijn van een oordeel hangt af van hoe wij is elkaar zitten. Erna (realisten) geloven dat dat afhankelijk is van de wereld buiten ons).

Het verschil tussen subjectivisten/constructivisten en non-cognitivisten:

- Voor Subject./const. gaat het er om hoe we in elkaar zitten en hoe een oordeel daarop gebouwd is. Ook kan het waar of o waar zijn
- Voor noncognitivisten gaat het om de reactie die we geven.

- Subjectivisme

Een oordeel is waar als het de juiste afspiegeling is van hoe ik denk of voel over datgene waar ik over oordeel. Als ik oordeel dat iets goed is, moet het ook aangenaam voelen om een waar oordeel te zijn.

? - Constructivisme: ?

- Realisme: reductionisme, non-reductionisme, naturalisme en non-naturalisme.

- cognitivisten, soms kan een oordeel waar zijn, een dat is geest onafhankelijk.
- 'De stoel is geestonafhankelijk, maar de jouw reactie op de stoel niet'.
- Goed is geen object, goed is een eigenschap. Er is een onderscheid tussen complexe en eenvoudige eigenschappen. Is goed zijn samengesteld uit andere eigenschappen of is het een niet-reducerend deel van het object

- Eenvoudige eigenschappen zijn vorm, kleur, dimensie en gewicht.

~~Wat voor eigenschap is goed?~~

- natuurlijke eigenschappen: deze eigenschappen kunnen wetenschappelijk bloot te leggen.
- niet natuurlijke eigenschappen: deze eigenschappen kunnen dat niet, het zijn 'Buitenwereldlijke' eigenschappen.

- Non-naturalisme: goed is een eigenschap van een handeling, situatie of persoon. Het is geen natuurlijke eigenschap, het is 'buitenwerelds'. 'Goed' is niet te vatten los van andere morele termen en zonder dat er recht wordt gedaan aan het prescriptieve element. Dit moeten niet-normatieve termen zijn.

- OQA en naturalisme

(OQA): Als we 'goed' identificeren met natuurlijke eigenschap dan doen we 'goed' te kort. Er blijft altijd een open gevoel is de argumenten. De zinvolheid van de vraag toont aan dat er twyfel is, de twyfel toont aan dat er verschil is tussen de 'term' (bijv. plezier) en goed. Volgens Moore is Goed niet verder te herleiden van zich zelf.

Volgens sommige naturalisten is dit slechts een stelling zonder bewijs.

- Conell realisme: non-reductivisme)

~~niet-reductivisme~~ Goed is niet reduceerbaar tot iets anders, maar we kunnen goed wel definiëren aan de hand van natuurlijke eigenschappen.

In specifieke situaties kan goed wel worden gedefinieerd aan de hand van natuurlijke eigenschappen.

'Lets' is goed vanwege bepaalde eigenschappen.

→ (Smith: goed is goed als ik zou wensen dat ik het wens)

Het verschil tussen eigenschappen en concepten.

(Concepten bijv. goed of plezierig).

Een concept is niet te reduceren, maar wel te definiëren aan de hand van eigenschappen. Dit onderscheid wordt gemaakt aan de hand van natuurwetenschappelijke inzichten.

- Kritiek: kunnen we de concepten niet weglaten?

Dat kan niet volgens Cornell realisten omdat concepten niet weg te denken zijn uit verklaringen.

- Parfit's Trivialiteitsargument.

Twee concepten gelijkstellen is een nieuw stap er dus niet triviaal. Volgens de Cornell realisten zeggen dat dit geen nieuw inzicht oplevert als de concepten naar de zelfde eigenschap verwijzen.

- Non-naturalistische Epistemologie

Hoe komen we erachter wat écht goed is?

Dat is intuïtie → intuïtionisten.

Intuïtie is een rationeel proces. De rede komt tot waarheden die onafhankelijk zijn van de rede, maar alleen maar toegankelijk zijn door de rede.

(Volgens Moore wordt door intuïtie duidelijk wat het goede is; volgens Parfit en Ross wat de plicht is)

Mo Dowell is goed net als een klein. Klein is een secundaire eigenschap van een object. Dat is het geval als het object een ervaring oproept. Primaire eigenschappen bepalen we op een manier die geen ervaringsafhankelijk is. Een object kan de eigenschap 'goed' bezitten, omdat we het zo waarnemen. Het zit in ons natuur om goed te herkennen.

Nature en nurture: we hebben het hier over nurture. We kunnen onderscheid maken tussen goed en slecht, maar niet het juiste onderscheid.

Dus het is onafhankelijk van de geest en een eigenschap van het object. Maar of we het echte goed waarnemen hangt van onze opvoeding af.

- Motivatie:

Hume's believe/desire model: overtuiging alleen is niet genoeg, er is altijd een verlangen nodig om een overtuiging te motiveren.

Realisme zegt dat moraal een overtuiging is en volgens belief/desire is moraal een verlangen.

Aanpassing realisten:

- moraal motiverend via een omweg.
- of ~~lijj~~ vereniging van beide. → het goede is als je rationeel bent het gere dat je ~~went~~ dat je het went. Je bent er dus van overtuigd dat je went.

- Thomas Nagel: toch overtuig i.p.v. verlangen als moraal. twee soorten verlangens:

- unmotivated desires: zonder aanleiding of reden bouwling
- motivated desires: verlangens terug te voeren op overtuiging

De vraag is of deze overtuiging niet toch een verlangen is.
Iegels reactie is dat sommige motivated desires weer terug te voeren zijn tot ongen motivated desires.

Ethiek samenvatting H5

Minimale ken van de moraal: universele moraal waar we het over eens kunnen zijn (publiek)

Prive-moraal: particuliere moraal waar we relatieve toch over moeten denken.

Er zijn ook elementen van de moraal die niet louter particulier zijn en waarvan we toch niet willen dat het deel is van de ken en wordt bestraft. (opbeding by v.).

- Onderzoek Kohlberg: ontwikkeling van ethisch gevoel met als hoogste punt 'ethiek v.d. rechtvaardigheid'.

Gilligan heeft als tegenhanger 'de ethiek v. verantwoordelijkheid', ook wel zorgethiek.

Verschillen:

- a - Zorgethiek ziet zichzelf in relatie tot de wereld, in verbinding met andere. Terwijl rechtvaardigheidsethiek uit gaat van het individueel gescheiden van de wereld.
- b - Zorgethiek kijkt naar details, context en omstandigheden, rechtvaardigheidsethiek van abstractie en regels.
- c - Zorgethiek ziet verantwoordelijk als positieve vrijheid, hulp. Rechtvaardigheidsethiek als negatieve vrijheid, dingen laten en zo niet belemmeren.
- d - Zorgethiek van prive-moraal, rechtvaardigheidsethiek van publieke moraal.

No

- Noddings: de relatie tussen verzorgde en zorgende

verzorgde $\xleftarrow{\text{zorgrelatie}}$ verzorgende

Er zijn geen algemene richtlijnen voor handelen, dit hangt af v.d. omstandigheden.

Zorgethiek gaat niet alleen om daden, ook om de houding van de zorgende. Het is een gevoelsmatige aanpak om te delen. (Denk aan deugdethiek).

- Vloeren daden voort uit karakter en gevoel?
- Volgens Noddings is dat wel zo.
- Zorg en daden komen ook voort uit plichts besef. (Zorgplicht).

Daad ————— karakter

|
|
plicht ————— relatie

Dus:

- Zorgdaden komen voort uit gevoel én plicht/moeten / verontw.heid.
- er bestaat dus niet zo'n radicale scheiding tussen gevoel en plicht.
- Zorg is wel gericht op handelen, omdat het gericht is op een doel, de verzorgende. (Zorgethiek is dus teleologische deugdethiek).
- Zorg hoeft niet gemaximaliseerd te worden, er moet een dempel gehaald worden.
- De norm van de plicht wijst naar het karakter en ongedraait ook.

- Problemen van zorgethiek:
 - relatie tot vreemde. Zorg voor vreemde leidt tot conflicten tussen zorgverleners door overlap van verantwoordelijkheid
 - In de praktijk is hier het volgende model voor:
 - primaire verantwoordelijkheid en secundaire verantwoordelijkheid.
- Nog een probleem is dat men zich in een zorgsituatie / relatie bevindt en dat de eenen van die relaties betrokken.

Er moet dus een afweging worden gemaakt, maar hiervoor is geen heldere methode.

- Zorg en rechtvaardigheid

Regels van recht worden vertaald en ingevuld aan de hand van zorg. Dit als concreteringen van algemene beginselen. Het is een uitwerking van recht aan de hand van de open norm. (Dit kan ook leiden tot afwijking).
- Rechtvaardigheid: algemeen en vanuit externe perspectief.
- Zorg: concreet, vanuit interne perspectief.

Recht beperkt zich tot het minimum, terwijl zorg vaak te ver gaat door i.p.v. een goede zorgende, een ideale zorgende te willen zijn → het bovenplichtige, een subjectieve, menselijke ervaring van plicht.
- Zorg en autonomie.
 - Dat er minder goede zorg voorkomt, kan niet tegen de theorie verworpen worden. Goede zorg is gericht op het werkelijk belang.

Ethiek samenvatting H6

- Geluk, toeval (er het wel dan niet vervullen van wensen hangen met ethiek samen.
- Emoties zijn vaak gebaseerd op het wel of niet vervuld worden van verlangens.
- Vier stappen van de emotie:
 - 1) iets gaat je aan.
 - 2) er is iets mee.
 - 3) je bent aan gedaan.
 - 4) je wilt iets doen.
- Emoties en denesties: Cognitief, affectief en conatief.
 - Het cognitieve deel: bij de invloed van gedachten op emoties
 - Het affectieve deel:
 - Het conatieve deel: blijkt uit hoe emoties reacties in gang zetten. (emergencies or interruption → excited emoties).

Basale emoties: ~~kleine~~

verassing, angst, boosheid, verachting, walging, haatheid, vreugde. (feelsche emoties)

- ~~Torsche~~ ~~feelsche~~ emoties zijn de emoties die uitdrukken waar we waande aan hechten en wat we ons toe willen rechten.

Een verschil tussen torsche en feelsche emoties is de cognitieve doorgrondbaarheid. Het is lastiger uit te leggen waarom we torsche emoties ondergaan, dan dat we feelsche emoties hebben.

emotionele begeerte

- Toirische emoties zijn ~~we~~ roepen verlangens/wensen op dat en ^{S.V.2.} ~~we~~ ^{zich voor zal dan}
- Faische emoties roepen de wil tot handelen op.

Toirische emoties zijn vervuld met optatieve desire, en faische met performatieve desire.

- Morele emotioneel emoties

- Een emotie die opspeeld als ons iets moreel aangaat

Volgens Strawson:

We maken allemaal deel uit van een web van houdingen en gevoelens, een essentieel deel van het morele leven.

Als iemand ons iets aandoet voelen we verbolgenheid, de algemene vorm hiervan is als iemand anders iets aangedaan wordt heet verontwaardiging.

Als dit ongezet wordt in straffen is er dus sprake van een reactieve emotie, dat zijn morele emoties ook.

- Het verschil tussen morele en 'gewone' emoties vind je door naar de gronden van de emotie te kijken.

- Schuld en schaamte zijn volgens Rawls morele emoties die niet fijn zijn, maar die we toch willen hebben. (ego-geïnteriseerd)
- othercondemning family (contempt, anger, disgust)
- other suffering family (compassion)
- other praising (gratitude en elevation)

- Ben ze'ev.: ~~soort~~ rollen van emoties
Heuristisch, motivationeel ~~so~~ en communicatief.

- Onze emoties zijn 'quick and dirty', we reageren emotioneel nog voor er tot ons door is gedrongen wat er aan de hand is.